

Pohjoismaiden
ministerineuvosto

Taide ja kulttuuri – kestävän kehityksen vauhdittajat Pohjolassa

Kulttuuripoliittinen
yhteistyöohjelma
2021–2024

Sisältö

Esipuhe	3
Johdanto	4
Strategiset painopistealueet	6
Vihreä Pohjola: Vihreä kulttuurielämä turvaa hyvät elinmahdollisuudet nykyisille ja tuleville sukupolville	8
Kilpailukykyinen Pohjola: Elinvoimainen taide- ja kulttuurielämä sekä omalla alueellamme että sen ulkopuolella edistävät vihreää kasvua	10
Sosiaalisesti kestävä Pohjola: Osallistava pohjoismainen kulttuurielämä edistää demokratiaa, monimuotoisuutta ja elämänlaatua	12
Liite	14
Yhteistyön organisointi ja yhteistyö kansainvälisten toimijoiden kanssa	14
Kestävä kehitys, tasa-arvo sekä lapsen oikeuksien ja nuorten näkökulma	15
Yhteistyöohjelman arviointi	15
Toimintasuunnitelman kaksitoista yleistavoitetta	16
Toimintasuunnitelman aloitteet, joissa kulttuurisektori on mukana	17
Pohjoismaiden ministerineuvoston viiden kulttuurilaitoksen strategiset mandaatit vuosille 2021–2024	17
Tietoa julkaisusta	26

Esipuhe

Kulttuurilla ja medially on ratkaisevan tärkeä tehtävä pohjoismaisessa yhteistyössä. Pohjoismaiden välinen kulttuuriyhteistyö oli jopa lähtökohta Pohjoismaiden ministerineuvoston perustamiselle vuonna 1971. Kulttuuri ja kielet yhdistävät pohjoismaalaisia yli rajojen. Ensikontakti naapureihin avautuu monille esimerkiksi naapurimaiden kirjojen, televisiosarjojen ja musiikin kautta. Pohjoismaiden kulttuurielämä on monipuolista, ja siinä on tilaa erilaisuudelle, uteliaisuudelle ja kehitykselle. Pohjoismaista kulttuurielämää, Pohjoismaiden kieliä ja mediaa tulee vaalia. Me, Pohjoismaiden kulttuuriministerit, tulemme toimimaan sen puolesta, että pohjoismainen kulttuurielämä ja siihen osallistuminen vahvistuisivat sekä Pohjoismaissa että niiden ulkopuolella.

Kulttuuriyhteistyö on kestävän vihreän yhteiskuntakehityksen keskeinen vauhdittaja. Se tarjoaa sekä dialogeja että konkreettisia ratkaisuja ja osallistuu nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvien elinehtojen turvaamiseen. Taide, kulttuuri ja media luovat yleisöareenoita, ja niillä on tärkeä tehtävä päiväjärjestyksen määrittäjinä. Ne myös auttavat meitä käsittelemään ilmastokriisin kaltaisia globaaleja haasteita.

Me tuemme luovia aloja ja tunnustamme niiden suuren merkityksen sekä alueellisesti Pohjoismaissa että kansainvälisellä näyttämöllä. Luovilla aloilla ja kulttuurielämällä on ratkaisevan tärkeä rooli Pohjoismaiden kilpailukyyn ja kansainvälisen kiinnostavuuden vahvistamisessa.

Pyrimme myös edistämään tasa-arvoista, esteetöntä ja osallistavaa pohjoismaista kulttuurielämää, jolla on merkitystä entistäkin useammalle ihmiselle ja kulttuuritoimijalle, ja puolustamme median vapautta Pohjoismaissa. Kaikkien tulee Pohjoismaissa voida ilmaista vapaasti mielipiteensä ja osallistua aktiivisesti kulttuurielämääns. Tähän liittyy kiinteästi myös, että kuulemme lapsia ja nuoria, sillä se on tärkeää tässä ja nyt, ei ainoastaan tulevaisuudessa.

Pohjoismaiden ministerineuvoston kulttuuripoliittinen yhteistyöohjelma viitoittaa ja määrittää kulttuurisektorin tärkeimpien poliittisten painopistealueiden suunnan ohjelmakaudella 2021–2024. Samalla se vahvistaa ministerineuvoston toimintasuunnitelmaa ja sen 12:ta tavoitetta Vision 2030 toteuttamiseksi. Aiomme toimia sen puolesta, että kulttuuriyhteistyöllä on vastedekin ratkaiseva rooli toteutettaessa ministerineuvoston Visiota 2030, jonka mukaan Pohjolasta tulee maailman kestävin ja integroitunein alue.

Joy Mogensen

Kulttuuriministeri, Tanska

Pohjoismaiden ministerineuvoston Tanskan-puheenjohtajakausi 2020

Johdanto

Pohjoismaiden kulttuuriministerien (MR-K) 28.10.2020 hyväksymän kulttuuripoliittisen yhteistyöohjelman lähtökohtana on Pohjoismaiden kulttuurielämä. Ohjelman on tarkoitus auttaa toteuttamaan Pohjoismaiden ministerineuvoston visiota, jonka mukaan Pohjola on vuonna 2030 maailman kestävin ja integroitunein alue, sekä vision kolmea strategista painopistealuetta, jotka ovat vihreä Pohjola, kilpailukykyinen Pohjola ja sosiaalisesti kestävä Pohjola. Yhteistyöohjelma toimii vuorovaikutuksessa toimintasuunnitelman 12 tavoitteen kanssa ja nimeää kulttuurisektorin konkreettiset ja keskeiset aihealueet. Se määrittää suuntaviivat kulttuuriministerien yhteistyölle ja sille, miten kulttuuri, taide ja mediat voivat osaltaan turvata vihreän, kilpailukykyisen ja sosiaalisesti kestävän Pohjolan. Se määrittää myös kulttuurisektorin keskeiset, konkreettiset painopistealueet. Yhteistyöohjelma tukee myös YK:n kestävä kehityksen tavoitteita.

Kulttuuripoliittinen yhteistyöohjelma 2021–2024 vahvistaa kulttuurisektorin yhteenkuuluvuutta, kehitystä ja yhteistyötä kaikkialla Pohjoismaissa. Tavoitteena on elävöittää kulttuuriperintöä sekä edistää osallistavaa ja uutta luovaa pohjoismaista taidetta ja kulttuuria, jotka samalla auttavat profiloimaan Pohjoismaita kestävä, kilpailukykyisenä ja houkuttelevana kulttuurialueena.

Median, taiteen ja kulttuurin on oltava vapaita. Niiden on voitava toimia vapaasti, ja niitä on voitava luoda ja levittää vapaasti. Sen vuoksi riippumattomuuden periaate onkin kulttuuripoliittisen yhteistyön yhteinen arvoperusta.

Pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön perusedellytys on pohjoismaisen hyödyn periaate, jonka mukaan yhteistyötä tehdään alueilla, joilla Pohjoismailla on yhteisiä etuja tai haasteita ratkaistavaksi. Kokemustenvaihto, osaaminen sekä osaamisen kehittäminen ja verkostoituminen tarjoavat entistä paremmat mahdollisuudet tehokkuudelle ja kehitykselle.

Lapsen oikeuksien ja nuorten näkökulma, sukupuolten välinen tasa-arvo ja kestävä kehitys sisällytetään ohjelmaan osana Pohjoismaiden ministerineuvoston työtä. Lapset ja nuoret ovat tärkeitä sekä aloitteentekijöinä, osallistujina, tekijöinä että kohderyhmänä. Tasa-arvo on edellytys Pohjoismaiden elinvoimaiselle kulttuurielämälle, ja tasa-arvoinen kulttuurielämä voi viitoittaa tietä tasa-arvoon myös muilla yhteiskunnan osa-alueilla. Kulttuuri- ja mediapanostukset vahvistavat myös pohjoismaisten yhteiskuntien kestävyyttä ja demokratiaa.

Ruohonjuuritason yhteydet ja kulttuurivaihto ovat globaalissa maailmassa yhä tärkeämpiä, ja taiteellinen vapaus, sananvapaus ja median vapaus ovat tärkeitä myös kansainvälisessä yhteistyössä. Investoinnit, joita näille alueille tehdään globaaleista kriiseistä, kuten koronapandemiasta huolimatta, ovat ratkaisevan tärkeitä Pohjoismaiden demokraattisille ja siten myös kestäville yhteiskunnille.

Pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön lähtökohtana on, että kaikilla tulee olla yhtäläiset mahdollisuudet osallistumiseen ja vaikuttamiseen. Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen, syrjimätön ja esteetön taide- ja kulttuurielämä edistää pohjoismaista yhteiskunnallista yhteenkuuluvuutta, mutta edellyttää myös uusia ja rakenteellisia toimia. Yhteistyöohjelma painottaakin monimuotoisuutta ja osallistamista sosioekonomisesta taustasta, etnisyydestä, uskonnosta, vammaisuudesta,

turvapaikanhakijastatuksesta, iästä ja muista identiteettiluokista riippumatta. Alkuperäiskansojen ja kansallisten vähemmistöjen huomioon ottamista korostetaan tarpeen mukaan.

Tutkimukseen perustuvilla selvityksillä sekä kulttuuri- ja mediatilastoilla varmistetaan kulttuuriyhteistyön politiikan kehityksen tietopohjaa ja merkittävyyttä.

**"Syv og en halv milliard
mennesker på samme planet.
Hver eneste av dem har sin egen,
unike historie. Alle sammen teller.
En av dem er deg!"**

*Teoksesta **Alle sammen teller**, Kristin Roskifte, Pohjoismaiden neuvoston lasten- ja nuorten kirjallisuuspalkinnon voittaja 2019*

WE CAN BE HEROES¹ / KIDS IN JAZZ 2019² / FOR COLORED GIRLS, NEW
NORDIC VOICES³

Strategiset painopistealueet

Kulttuuri on kantava voima, joka on mukana kaikessa ja luo yhteiskunnissamme luottamusta erityisesti pyrkiessämme kohti vihreää, kilpailukykyistä ja sosiaalisesti kestävää Pohjolaa. Taide- ja kulttuurielämykset antavat meille keinoja ymmärtää itseämme ja toisiamme.

→ **Vihreä Pohjola:** Vihreä kulttuurielämä turvaa hyvät elinmahdollisuudet nykyisille ja tuleville sukupolville

→ **Kilpailukykyinen Pohjola:** Elinvoimainen taide- ja kulttuurielämä sekä omalla alueellamme että sen ulkopuolella edistävät vihreää kasvua

→ **Sosiaalisesti kestävä Pohjola:** Osallistava pohjoismainen kulttuurielämä edistää demokratiaa, monimuotoisuutta ja elämänlaatua

-
1. We can be heroes, Sansusi Wellbeing Residency Programme (Pohjoismaiden ja Baltian maiden kulttuurialan liikkuvuusohjelman tuella), kuva (rajattu): Daniel Oross
  2. Kids in Jazz 2019, työpajoja ja konsertteja 7–15-vuotiaille lapsille ja yhdessä heidän kanssaan (Kulttuuri- ja taideohjelman tuella)
  3. "For Colored Girls", New Nordic Voices, pohjoismaisten ja maailman klassikoiden monimuotoiset näyttämöllepanot (Kulttuuri- ja taideohjelman tuella)

Visio 2030

Kilpailukykyinen Pohjola

Haluamme yhdessä edistää Pohjolan vihreää kasvua, joka perustuu tietoon, innovointiin, liikkuvuuteen ja digitaaliseen integraatioon.

**Pohjolasta
tulee maailman
kestävin ja
integroitunein
alue**

Vihreä Pohjola

Haluamme yhdessä edistää yhteiskuntiemme siirtymistä vihreään talouteen sekä hiilineutraaliutta ja kestävää kierto- ja biotaloutta.

Sosiaalisesti kestävä Pohjola

Haluamme yhdessä edistää osallisuutta, tasa-arvoa ja yhtenäisyyttä alueella, jossa on yhteiset arvot ja jossa vahvistetaan kulttuurivaihtoa ja hyvinvointia.

HAPPY END⁴ / KARI STEIHAUG⁵ / NORDIC ACTIONS ON NATURE⁶

Vihreä Pohjola:

Vihreä kulttuurielämä turvaa
hyvät elinmahdollisuudet
nykyisille ja tuleville sukupolville

Tavoite: Vihreä kulttuurielämä nykyisille ja tuleville sukupolville

Pohjoismaisella yhteistyöllä luodaan mahdollisuuksia kehittää menetelmiä ja esitellä hyviä esimerkkejä vihreän kulttuurin luomisesta, tuotannosta ja jakelusta. Näitä voidaan esitellä ja jakaa myös muille sektoreille ja näin virkistää sosiaalisesti ja ekologisesti kestävien kulttuurielämysten alueella tehtävää yhteistyötä.

Taiteilijoiden ja luovien alojen toimijoiden näkökulma ja kulttuuriperintöön sisältyvä tieto tarjoavat mahdollisuuksia ja keinoja aikamme suurten haasteiden, kuten ilmastokriisin, ymmärtämiseen ja kohtaamiseen. Taide ja kulttuuri voivat luoda ja välittää elämyksiä, jotka synnyttävät uusia oivalluksia ja tuottavat elämänlaatua tuhlaamatta maapallon resursseja.

Kestävät pienimuotoiset, paikalliset kulttuurielinkeinot parantavat maaseudun elinvoimaa ja edistävät arvokkaiden kulttuurimaisemien säilyttämistä kaikkialla

4. Happy End, vanhenevien kehojen oma tarina yhteistyössä pohjoismaisten hoivakotien kanssa (Kulttuuri- ja taideohjelman tuella)

5. Kari Steihaug, Syersken i Trastevere, installaatio purkautuvista vaatteista /neulottu kuva oli esillä Färsaarten Pohjolan talossa 2021

6. Nordic Actions on Nature, pohjoismaisten performanssitaiteilijoiden yhteistyötä ympäristö- ja kestävyysseemasta (Kulttuuri- ja taideohjelman tuella)

Pohjoismaissa. Aineettomaan kulttuuriperintöön sisältyvän perinnetiedon vaaliminen ja välittäminen edistävät kestäväää siirtymää. Harkittu arkkitehtuuri ja muotoilu sekä vihreä ajattelu kaupunkiympäristöjen suunnittelussa auttavat luomaan inhimillisempiä elinympäristöjä.

Vihreä taide- ja kulttuurielämä ovat tärkeitä sekä nykyajan että tulevaisuuden kannalta. Pohjoismaiset kansalaisyhteiskunnat sekä etenkin lapset ja nuoret ovatkin aktiivisia muutosagentteja Pohjoismaiden kulttuurisektorin vihreässä siirtymässä.

Me aiomme:

- Edistää uusia aloitteita, ideoita ja osaamista vihreiksi taide-, kulttuuri- ja mediapoliittisiksi panostuksiksi.
- Nostaa keskiöön luovat alat vihreän tuotannon ja kulutuksen edelläkävijöinä.
- Edistää kulttuuriperinnön vihreää säilyttämistä, käyttöä ja kehitystä kansainvälisten sopimusten mukaisesti.

**"Glem aldrig den nye generation,
når endelig den henvender sig til
dig."**

*Teoksesta **Climate song**, Rasmus Lyberth, Pohjoismaiden
neuvoston musiikkipalkintoehdokaas 2020*

SIRKUM POLARIS JA NUUA⁷ / PROJEKTI JACOB⁸ / STAGES – NEW NORDIC PERFORMING ARTS⁹

Kilpailukykyinen Pohjola:

Elinvoimainen taide- ja kulttuurielämä sekä omalla alueellamme että sen ulkopuolella edistävät vihreää kasvua

Tavoite: Uutta luova taide ja kulttuuri vahvistavat Pohjoismaiden asemaa maailmankartalla houkuttelevana ja näkyvänä kulttuurialueena.

Kansainvälinen huomio lisää pohjoismaisten taiteilijoiden ja kulttuuritoimijoiden näkyvyyttä myös Pohjoismaissa. Pohjoismaiden luovat alat edistävät tunnettujen pohjoismaisten alojen markkinointia, jakelua, investointeja ja näkyvyyttä muillakin yhteiskunnan osa-alueilla ja sektoreilla. Pohjoismainen kulttuuridiplomatia edistää dialogia ja yhteistyötä muiden maiden kanssa ja tukee tavoitteita lisätä pohjoismaisen taiteen ja kulttuurin sekä koko Pohjolan näkyvyyttä ja vahvistaa näiden markkinointia. Tämän huomion ansiosta myös pohjoismaiset kestävyys, innovoinnin ja (digitaalisen) liikkuvuuden mallit saavat lisää kansainvälistä tunnettuutta. Kulttuuriministereiden Pohjoismaiden ulkopuolella käynnistämät

-
7. Sirkum Polaris ja Nuua, Kulovalkea (Pohjoismaiden ja Baltian maiden kulttuurialan liikkuvuusohjelman tuella), kuva (rajattu): Valpuri Kaarninen
  8. Projekti Jacob, Nuuk Nordic Festival, Grönlanti (Pohjoismaiden ja Baltian maiden kulttuurialan liikkuvuusohjelman tuella), kuva (rajattu): Andreas Daugstad Leonardsen
  9. Stages - New Nordic Performing Arts, uuden pohjoismaisen näyttämötaiteen foorumi ja festivaali (Kulttuuri- ja taideohjelman tuella), kuva (rajattu): Malin Schiller

kulttuuripoliittiset panostukset vaikuttavat myönteisesti Pohjoismaiden ja ympäröivän maailman väliseen poliittiseen ja taloudelliseen yhteistyöhön monilla eri alueilla.

Naapurimaiden taiteeseen, kulttuuriin ja kieliin liittyvä yhteistyö ja näiden tuntemus tukevat alueen sisäisiä synergioita. Pohjoismainen kulttuuriyhteistyö tuottaa lisäarvoa myös yhteistyössä, jota tehdään globaaleilla foorumeilla, muun muassa arktisella alueella ja siinä yhteydessä Saamenmaalla, sekä relevanteissa kansainvälisissä järjestöissä.

Me aiomme:

- Tukea taiteilijoiden ja kulttuuritoimijoiden toimintamahdollisuuksia sekä Pohjoismaissa että niiden ulkopuolella.
- Profiloida Pohjoismaita houkuttelevana ja luovana alueena, mikä lujittaa Pohjoismaiden yhteistä kilpailukykyä.
- Tutkia uusia mahdollisuuksia kulttuuri- ja media-alan kansainvälisessä yhteistyössä.

**"Glem de frie markedskræfter,
min ven. Varepriserne refererer
ikke længere til nogen værdi i
fortiden eller nuet, de er mest af
alt fremtidens genfærd."**

*Teoksesta **Efter solen**, Jonas Eika, Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkinnon voittaja 2019*

LASTEN TAIDETYÖPAJA ILMASTOTEEMASTA¹⁰ / ANERSAAQ¹¹ / MY GAY SISTER¹²

Sosiaalisesti kestävä Pohjola:

Osallistava pohjoismainen kulttuurielämä edistää demokratiaa, monimuotoisuutta ja elämänlaatua

Tavoite: Tasa-arvoinen ja osallistava taide- ja kulttuurielämä, joka on avoin kaikille kaikkialla Pohjoismaissa

Pohjoismaiden avoimet, osallistavat ja tasa-arvoiset yhteiskunnat edistävät rikasta, uutta luovaa ja monipuolista kulttuurielämää. Taiteellinen vapaus, sananvapaus ja median vapaus ovat keskeisiä pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön kannalta, ja demokraattinen yhteiskunta nojaa niihin ja niiden toimivuuteen.

Pohjoismaisessa yhteistyössä on tärkeää pystyä virittämään ja edistämään kulttuuripoliittista keskustelua, jossa erilaiset äänet pääsevät kuuluviin. Uudet digitaaliset alustat muuttavat demokratian ja sananvapauden ehtoja, mikä voi korostaa taiteen ja kulttuurin roolia. Myös media- ja informaatiotaidoilla on yhä suurempi merkitys demokraattisiin prosesseihin osallistumisessa ja osallistamisessa. Riippumaton media ja sen tuottama kriittinen ja ratkaisupainotteinen laatujournalistikka ovat myös tärkeitä rakennettaessa sosiaalisesti kestävää

10. Lasten taidetyöpaja ilmastoteemasta, Maaikla kylässä -festivaali Helsingissä, kuva (rajattu): Seppo Samuli

11. Anersaaq, liikkuva mediataideprojekti julkisessa tilassa (Kulttuuri- ja taideohjelman tuella)

12. My Gay Sister (pysäytyskuva), Nordic Junior Sessions, joka tutkii ja levittää elokuvia pohjoismaisille lapsille ja nuorille (Kulttuuri- ja taideohjelman tuella)

Pohjolaa.

Kulttuurielämän tasa-arvo, osallisuus ja monimuotoisuus edellyttävät uusia järjestelmällisiä toimia, joilla saadaan aikaan rakennemuutoksia. Haasteet liittyvät sekä kulttuuriyleisöön että kulttuurityöntekijöiden työharjoittamisen ehtoihin, uramahdollisuuksiin, kulttuuritalouteen, valtarakenteisiin ja erilaisiin tunnustamis- ja valintamekanismeihin.

Lapsia ja nuoria priorisoidaan sekä aloitteentekijöinä, osallistujina, tekijöinä että kohderyhmänä. Vahvemmat panostukset lasten ja nuorten kykyyn omaksua pohjoismaisia kieliä ja kulttuureja kasvattavat yhteenkuuluvuuden tunnetta ja luottamusta ja edistävät myös yhteiskuntien elinvoimaisuutta.

Me aiomme:

- Viedä eteenpäin vapaata ja avointa ilmaisukulttuuria, joka riippumattomuusperiaatetta kunnioittaen edistää keskustelu-, kohtaamis- ja demokratiafoorumeita ja tukee taiteellista vapautta, sananvapautta ja median vapautta Pohjoismaissa ja kansainvälisesti.
- Edistää osallistavaa ja kaikille avointa taide- ja kulttuurielämää, jossa myös lapset ja nuoret voivat olla mukana sekä aloitteentekijöinä että toteuttajina, osallistujina ja yleisönä.
- Viitoittaa tietä kulttuurielämän tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen.
- Edistää pohjoismaisten naapurimaiden kulttuurin ja kielten saatavuutta ja tuntemusta.

"Lukten av fukt lurar i luften. Jag känner igen ljuskronan i taket men ljuset är dunkelt och grått och saknar glans."

*Teoksesta **Ärr**, Auður Ava Ólafsdóttir, Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkinnon voittaja 2018*

Liite

Yhteistyön organisointi ja yhteistyö kansainvälisten toimijoiden kanssa

Pohjoismaiden ministerineuvosto on Pohjoismaiden hallitusten virallinen yhteistyöelin. Pohjoismaiden, Ahvenanmaan, Färsaarten ja Grönlannin kulttuuriministereillä eli Pohjoismaiden kulttuuriministerineuvostolla (MR-K) on vastuu Pohjoismaiden ministerineuvostossa tehtävästä kulttuuriyhteistyöstä ja sen johtamisesta. Kulttuuriyhteistyön virkamieskomitea (ÄK-K) koostuu Pohjoismaiden sekä Ahvenanmaan, Färsaarten ja Grönlannin kulttuuriministeriöiden viranhaltijoista, ja se vastaa kulttuuripoliittisten ehdotusten valmistelusta kulttuuriministerien käsittelyä ja päätöksentekoa varten. Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristö valmistelee ministerineuvostossa ja sen alaisessa virkamieskomiteassa käsiteltävät asiat ja varmistaa, että kaikki kulttuuripoliittiset päätökset pannaan täytäntöön käytännössä.

Pohjoismaiden ministerineuvoston kulttuurilaitoksilla ja kulttuuritukiohjelmilla on tärkeä tehtävä kulttuuriministerineuvostossa sekä vision että kulttuuripoliittisen yhteistyöohjelman toteutuksessa. Laitosten toiminta ja tukiohjelmien avustukset ulottuvat pitkälle pohjoismaiseen, pohjoismais-balttilaiseen ja kansainväliseen kulttuurielämään, yksittäisiin taiteilijoihin, voittoa tavoittelemattomiin ja julkisiin kulttuuriorganisaatioihin sekä yleisöön, joka osallistuu pohjoismaiseen taiteeseen ja kulttuuriin. Riippumattomuusperiaate on keskeinen lähtökohta Pohjoismaiden ministerineuvoston kaikessa kulttuuripoliittisessa yhteistyössä.

Pohjoismaiden kulttuuriministerineuvosto tekee yhteistyötä useiden kansainvälisten järjestöjen ja aloitteiden, muun muassa UNESCO:n kanssa, jossa myös Pohjoismaat tekevät tiivistä yhteistyötä. Kulttuuriministerineuvosto osallistuu myös EU:n Itämeren alueen *Priority Area Culture* -kulttuuriyhteistyöhön ja tekee aloitteita arktisen kulttuuriyhteistyön puitteissa.

Pohjoismaiden kulttuuripoliittisella yhteistyöllä on merkitystä sekä ulkomaailmalle että ihmisille kaikkialla Pohjoismaissa, ja se heijastaa Pohjoismaiden yhteistä

---

13. Varjonyrkkeilijä, Nordic Junior Sessions (Kulttuuri- ja taideohjelman tuella)

arvoperustaa. Niin isot kuin pienetkin pohjoismaiset kulttuuripanostukset virkistävät taide- ja kulttuurielämää sekä Pohjoismaissa että niiden ulkopuolella, kannustavat ymmärtämään naapurimaiden kieliä, edistävät luovia aloja ja tukevat osaamisen kehittämistä ja kulttuuri- ja mediatilastojen laatimista. Mediapolitiikka on integroitu osa pohjoismaista kulttuuripoliittista yhteistyötä.

Kulttuuriyhteistyö ja pohjoismaisten naapurikielten ymmärtäminen edistävät liikkuvuutta ja integraatiota Pohjoismaissa, ja liikkuvuus ja integraatio puolestaan parantavat kulttuurin ja kielten ymmärtämistä. Elokuva- ja tv-tuotanto, kirjallisuuden kääntäminen sekä pohjoismaisen taiteen ja kulttuurin levityksen tukeminen levittävät myös tietoa Pohjoismaiden eri kielistä. Kulttuurisektorilla on ratkaisevan tärkeä rooli virallisessa pohjoismaisessa yhteistyössä, sillä se tarjoaa mahdollisuuden elämyksiin, jotka herättävät kiinnostusta kulttuuriin ja kieliin ja parantavat niiden tuntemusta yli Pohjoismaiden rajojen. Kulttuurisectori tekee yhteistyötä koulutussektorin kanssa hankkeissa ja toimenpiteissä, jotka vahvistavat pohjoismaisten naapurimaiden kielten ymmärtämistä.

Tavoitteiden saavuttamiseksi on tärkeää tehdä vastedes yhteistyötä muidenkin sektoreiden kanssa, esimerkiksi tasa-arvosektorin, ympäristö- ja ilmastosektorin, elinkeinosektorin, sosiaalisektorin ja digitalisaatiosektorin kanssa.

Kestävä kehitys, tasa-arvo sekä lapsen oikeuksien ja nuorten näkökulma

Kestävän kehityksen, tasa-arvon sekä lapsen oikeuksien ja nuorten näkökulman tulee näkyä Pohjoismaiden ministerineuvoston kaikessa työssä. Näiden näkökulmien valtavirtaistaminen (mainstreaming) on edellytys sille, että pystytään toteuttamaan ministerineuvoston visio Pohjolasta maailman kestävimpanä ja integroituneimpana alueena vuonna 2030.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että näiden näkökulmien on vaikutettava järjestelmällisesti Pohjoismaiden ministerineuvoston kaikkeen toimintaan. Niiden on oltava mukana kaikissa suunnittelun, päätöksenteon, toteutuksen ja arvioinnin vaiheissa. Vastuu on niillä päätöksentekojäsenillä, työntekijöillä ja toimijoilla, jotka yleensä osallistuvat työhön, ja työssä tulee noudattaa *toimintaperiaatteita kestävä kehityksen, tasa-arvon sekä lapsen oikeuksien ja nuorten näkökulman sisällyttämiseksi Pohjoismaiden ministerineuvoston työhön*. [Linkki toimintaperiaatteisiin](#).

Ei riitä, että Pohjoismaiden ministerineuvosto sisällyttää toimintaansa nämä kolme sektorien yhteistä aluetta vain siksi, että siitä on päätetty poliittisesti. Sen on myös elettävä opetustensa mukaisesti ja varmistettava kyseisten alueiden valtavirtaistamisella toiminnan laatu ja merkittävyys. On myös tiedettävä, miten päätökset ja hankkeet vaikuttavat ympäristöön, yhteiskuntaan ja Pohjoismaiden asukkaisiin ja mitä seurauksia niillä on.

Yhteistyöohjelman arviointi

Kulttuuripoliittinen yhteistyöohjelma on nelivuotinen (2021–2024). Ohjelma

arvioidaan ennen ohjelmakauden päättymistä. Arvioinnissa tutkitaan muun muassa, onko yhteistyöohjelmassa määritellyt tavoitteet saavutettu ja millä tavalla. Lisäksi selvitetään, onko niistä ollut apua toteutettaessa Pohjoismaiden ministerineuvoston visiota, jonka mukaan *Pohjolasta tulee maailman kestävin ja integroitunein alue*, sekä vision kolmea strategista painopistealuetta, eli vihreää Pohjolaa, kilpailukykyistä Pohjolaa ja sosiaalisesti kestävää Pohjolaa.

Toimintasuunnitelman kaksitoista yleistavoitetta

Vihreä Pohjola

- Vahvistetaan sellaisten ratkaisujen tutkimusta, kehittämistä ja edistämistä, jotka tukevat hiilineutraaliutta ja ilmastonmuutokseen sopeutumista liikenteen, rakentamisen, elintarvikkeiden ja energian alueilla.
- Edistetään biologisen monimuotoisuuden säilymistä ja Pohjolan luonto- ja merialueiden kestävää käyttöä.
- Edistetään kierto- ja biotaloutta, kestävää ja kilpailukykyistä tuotantoa, kestäviä elintarvikejärjestelmiä sekä resurssitehokkaita ja myrkyttömiä kiertokulkuja Pohjoismaissa.
- Helpotetaan pohjoismaisten kuluttajien mahdollisuuksia valita houkuttelevia ympäristö- ja ilmastoystävällisiä vaihtoehtoja panostamalla yhteistyössä kestävään kulutukseen.
- Edistetään kansainvälisen ympäristö- ja ilmastoyhteistyön myönteistä kehitystä, mm. tuomalla esiin pohjoismaisia vihreitä ratkaisuja muualla maailmassa.

Kilpailukykyinen Pohjola

- Tuetaan osaamista ja innovointia sekä helpotetaan vihreän, teknisen ja digitaalisen siirtymän ja kasvavan biotalouden luomien kehitysmahdollisuuksien täysimääräistä hyödyntämistä pohjoismaisissa yrityksissä.
- Kehitetään valmiuksia ja hyvin toimivia työmarkkinoita, jotka vastaavat vihreän siirtymän ja digitaalisen kehityksen mukanaan tuomiin vaatimuksiin ja tukevat vapaata liikkuvuutta Pohjolassa.
- Hyödynnetään digitalisaatiota ja koulutusta Pohjoismaiden välisten yhteyksien tiivistämiseksi entisestään.

Sosiaalisesti kestävä Pohjola

- Edistetään kaikkien ulottuvilla olevaa hyvää, tasa-arvoista ja turvattua terveyttä.
- Pyritään saamaan kaikki pohjoismaalaiset mukaan vihreään siirtymään ja digitaaliseen kehitykseen, hyödyntämään siirtymän potentiaalia sekä estämään sen mukanaan tuomien yhteiskunnallisten jakolinjojen lisääntyminen.
- Annetaan pohjoismaiselle kansalaisyhteiskunnalle, erityisesti lapsille ja nuorille vahvempi ääni ja osallisuus pohjoismaisessa yhteistyössä sekä lisätään heidän tuntemustaan naapurimaiden kielistä ja kulttuureista.
- Säilytetään Pohjolassa vallitseva luottamus ja yhteenkuuluvuus, yhteiset arvot ja pohjoismainen yhtenäisyys, ja pidetään sen keskiössä kulttuuri, demokratia, tasa-arvo, osallistaminen, syrjimättömyys ja sananvapaus.

Toimintasuunnitelman aloitteet, joissa kulttuurisektori on mukana

- Pohjoismaat kestävän ja kilpailukykyisen rakennus- ja kiinteistösektorin kärkimaina aiempaa pienemmillä ilmastovaikutuksilla
- Pohjoismainen aloite kestävästä elämäntavoista
- Pohjoismainen panostus mediaosaamiseen
- Vahvemmat panostukset lasten ja nuorten taitoon ymmärtää Pohjoismaiden kulttuureja ja kieliä
- Demokratia, osallisuus ja yhteenkuuluvuus Pohjoismaissa

Pohjoismaiden ministerineuvoston viiden kulttuurilaitoksen strategiset mandaatit vuosille 2021–2024

Kaikki viisi yhteispohjoismaista kulttuurilaitosta ovat saaneet Pohjoismaiden kulttuuriministereiden (MR-K) päätöksellä oman nk. strategisen mandaattinsa, jossa määritellään laitosten toimintakehykset ja tavoitteet. Strategiset mandaatit ovat nelivuotisia, ja ne laaditaan kulloisellekin yhteistyöohjelmakaudelle.

- Reykjavikin Pohjolan-talo (NOREY)
- Färsaarten Pohjolan-talo (NLH)
- Grönlannin Pohjola-instituutti (NAPA)
- Ahvenanmaan Pohjola-instituutti (NIPÅ)
- Pohjoismaiden kulttuuripiste (NKK)

Reykjavikin Pohjolan-talon (NOREY) strateginen mandaatti 2021–2024

Tämä strateginen mandaatti on osa Pohjoismaiden ministerineuvoston kulttuuripoliittista yhteistyöohjelmaa 2021–2024, josta MR-K päätti 1. joulukuuta 2020.

Taiteen ja kulttuurin avulla ihmiset voivat oppia tuntemaan, ymmärtämään ja lähestymään toisia maita, niiden asukkaita ja yhteiskuntia. Jotta Pohjolasta tulisi integroitunut alue, tarvitaan foorumeja, jotka antavat pysyvän ja pitkäaikaisen mahdollisuuden luoda kontakteja ihmisten ja maiden välille. Reykjavikin Pohjolan-talo (NOREY) on julkisella näkyvyydellään, läsnäolollaan ja suorilla suhteillaan kansalaisyhteiskuntaan tällainen toimija. Näin sillä on strateginen rooli työssä, jolla pyritään kulttuuripoliittisen yhteistyöohjelman ja Pohjoismaiden ministerineuvoston toimintasuunnitelman 2021–2024 tavoitteisiin kohti Pohjoismaiden ministerineuvoston visiota.

Reykjavikin Pohjolan-talon tehtävänä on lisätä tietoa ja ymmärrystä taiteen ja kulttuurin roolista kestäväen kehityksen edellytyksinä. Työhön kuuluu muun muassa hyvien esimerkkien antaminen ja välittäminen sekä kannustaminen vihreään kulttuurituotantoon, kulttuurin jakamiseen ja kulutukseen.

Pohjoismaisten taide- ja kulttuuritoimijoiden välisillä tapaamisilla ja vaihdolla edistetään taiteellisen ilmaisun syvenemistä ja uusiutumista, rakennetaan verkostoja ja kartutetaan osaamista, jolla vahvistetaan kulttuurisektorin kilpailukykyä. Pohjolan-talon tehtävänä on edistää ja tukea tällaista vaihtoa kulttuurialalla ja tarjota sille puitteet.

Pohjolan-talon toiminnan tulee heijastaa taide- ja kulttuuri-ilmaisun monimuotoisuutta, olla merkityksellistä ja sen tulee olla myös sekä kulttuuritoimijoiden että suuren yleisön saavutettavissa – iästä, sukupuolesta, kielestä, kulttuurisesta tai etnisestä taustasta, toimintakyvystä, sukupuolisesta suuntautumisesta, uskonnosta, asuinpaikasta tai sosioekonomisista edellytyksistä riippumatta. Sananvapauden, taiteellisen vapauden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon tulee olla laitosten keskeisiä toimintaperiaatteita ja niiden avulla on edistettävä luottamusta ja yhteenkuuluvuuden tunnetta Pohjolassa.

Lapset ja nuoret ovat laitoksen työssä priorisoitu kohderyhmä. Huomiota kiinnitetään erityisesti lasten ja nuorten oman äänen kuulumiseen, heidän aloitteisiinsa ja luomisvoimaansa pohjoismaisessa yhteistyössä. Lasten ja nuorten omat edellytykset huomioiden Pohjolan-talon tehtävänä on stimuloida lasten ja nuorten uteliaisuutta ja lisätä heidän tietojaan muiden Pohjoismaiden kulttuureista, kielistä ja yhteiskunnista.

Strategisen mandaatin tavoitteet konkretisoidaan vuosibudjetin tulostavoitteissa ja ohjauskirjeessä.

Färsaarten Pohjolan-talon (NLH) strateginen mandaatti 2021–2024

Tämä strateginen mandaatti on osa Pohjoismaiden ministerineuvoston kulttuuripoliittista yhteistyöohjelmaa 2021–2024, josta MR-K päätti 1. joulukuuta 2020.

Taiteen ja kulttuurin avulla ihmiset voivat oppia tuntemaan, ymmärtämään ja lähestymään toisia maita, niiden asukkaita ja yhteiskuntia. Jotta Pohjolasta tulisi integroitunut alue, tarvitaan foorumeja, jotka antavat pysyvän ja pitkäaikaisen mahdollisuuden luoda kontakteja ihmisten ja maiden välille. Färsaarten Pohjolan-talo (NLH) on julkisella näkyvyydellään, läsnäolollaan ja suorilla suhteillaan kansalaisyhteiskuntaan tällainen toimija. Näin sillä on strateginen rooli työssä, jolla pyritään kulttuuripoliittisen yhteistyöohjelman ja Pohjoismaiden ministerineuvoston toimintasuunnitelman 2021–2024 tavoitteisiin kohti Pohjoismaiden ministerineuvoston visiota.

Färsaarten Pohjolan-talon tehtävänä on lisätä tietoa ja ymmärrystä taiteen ja kulttuurin roolista kestäväen kehityksen edellytyksinä. Työhön kuuluu muun muassa hyvien esimerkkien antaminen ja välittäminen sekä kannustaminen vihreään kulttuurituotantoon, kulttuurin jakamiseen ja kulutukseen.

Pohjoismaisten taide- ja kulttuuritoimijoiden välisillä tapaamisilla ja vaihdolla edistetään taiteellisen ilmaisun syvenemistä ja uusiutumista, rakennetaan verkostoja ja kartutetaan osaamista, jolla vahvistetaan kulttuurisektorin kilpailukykyä. Färsaarten Pohjolan-talon tehtävänä on edistää ja tukea tällaista vaihtoa kulttuurialalla ja tarjota sille puitteet.

Färsaarten Pohjolan-talon toiminnan tulee heijastaa taide- ja kulttuuri-ilmaisun monimuotoisuutta, olla merkityksellistä ja sen tulee olla myös sekä kulttuuritoimijoiden että suuren yleisön saavutettavissa – iästä, sukupuolesta, kielestä, kulttuurisesta tai etnisestä taustasta, toimintakyvystä, sukupuolisesta suuntautumisesta, uskonnosta, asuinpaikasta tai sosioekonomisista edellytyksistä riippumatta. Sananvapauden, taiteellisen vapauden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon tulee olla laitosten keskeisiä toimintaperiaatteita ja niiden avulla on edistettävä luottamusta ja yhteenkuuluvuuden tunnetta Pohjolassa.

Lapset ja nuoret ovat laitoksen työssä priorisoitu kohderyhmä. Huomiota kiinnitetään erityisesti lasten ja nuorten oman äänen kuulumiseen, heidän aloitteisiinsa ja luomisvoimaansa pohjoismaisessa yhteistyössä. Lasten ja nuorten omat edellytykset huomioiden Färsaarten Pohjolan-talon tehtävänä on stimuloida lasten ja nuorten uteliaisuutta ja lisätä heidän tietojään muiden Pohjoismaiden kulttuureista, kielistä ja yhteiskunnista.

Färsaarten Pohjolan-talon tulee olla katalysaattori ja kestäväen pohjoismaisen kulttuurialan yhteistyön areena.

Strategisen mandaatin tavoitteet konkretisoidaan vuosibudjetin tulostavoitteissa ja ohjauskirjeessä.

Grönlannin Pohjola-instituutin (NAPA) strateginen mandaatti 2021–2024

Tämä strateginen mandaatti on osa Pohjoismaiden ministerineuvoston kulttuuripoliittista yhteistyöohjelmaa 2021–2024, josta MR-K päätti 1. joulukuuta 2020.

Taiteen ja kulttuurin avulla ihmiset voivat oppia tuntemaan, ymmärtämään ja lähestymään toisia maita, niiden asukkaita ja yhteiskuntia. Jotta Pohjolasta tulisi integroitunut alue, tarvitaan foorumeja, jotka antavat pysyvän ja pitkäaikaisen mahdollisuuden luoda kontakteja ihmisten ja maiden välille. Grönlannin Pohjola-instituutti (NAPA) on julkisella näkyvyydellään, läsnäolollaan ja suorilla suhteillaan kansalaisyhteiskuntaan tällainen toimija. Näin sillä on strateginen rooli työssä, jolla pyritään kulttuuripoliittisen yhteistyöohjelman ja Pohjoismaiden ministerineuvoston toimintasuunnitelman 2021–2024 tavoitteisiin kohti Pohjoismaiden ministerineuvoston visiota.

NAPAn tehtävänä on lisätä tietoa ja ymmärrystä taiteen ja kulttuurin roolista kestäväen kehityksen edellytyksinä. Työhön kuuluu muun muassa hyvien esimerkkien antaminen ja välittäminen sekä kannustaminen vihreään kulttuurituotantoon, kulttuurin jakamiseen ja kulutukseen.

Pohjoismaisten taide- ja kulttuuritoimijoiden välisillä tapaamisilla ja vaihdolla edistetään taiteellisen ilmaisun syvenemistä ja uusiutumista, rakennetaan verkostoja ja kartutetaan osaamista, jolla vahvistetaan kulttuurisektorin kilpailukykyä. NAPAn tehtävänä on edistää ja tukea tällaista vaihtoa kulttuurialalla ja tarjota sille puitteet.

NAPAn toiminnan tulee heijastaa taide- ja kulttuuri-ilmaisun monimuotoisuutta, olla merkityksellistä ja sen tulee olla myös sekä kulttuuritoimijoiden että suuren yleisön saavutettavissa – iästä, sukupuolesta, kielestä, kulttuurisesta tai etnisestä taustasta, toimintakyvystä, sukupuolisesta suuntautumisesta, uskonnosta, asuinpaikasta tai sosioekonomisista edellytyksistä riippumatta. Sananvapauden, taiteellisen vapauden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon tulee olla laitoksen keskeisiä toimintaperiaatteita ja niiden avulla tulee edistää luottamusta ja yhteenkuuluvuuden tunnetta Pohjolassa.

Lapset ja nuoret ovat laitoksen työssä priorisoitu kohderyhmä. Huomiota kiinnitetään erityisesti lasten ja nuorten oman äänen kuulumiseen, heidän aloitteisiinsa ja luomisvoimaansa pohjoismaisessa yhteistyössä. Lasten ja nuorten omat edellytykset huomioiden NAPAn tehtävänä on stimuloida lasten ja nuorten uteliaisuutta ja lisätä heidän tietojaan muiden pohjoismaiden kulttuureista, kielistä ja yhteiskunnista.

Tukemalla kestäviä kulttuurihankkeita, jotka perustuvat pohjoismaisten ja pohjoismais-artistien toimijoiden yhteistyöhön, NAPA edistää kulttuurienvälistä ymmärrystä ja sitä, että pohjoismaisella yhteistyöllä on merkitys ja luonnollinen asema Grönlannin kulttuurielämässä ja kansalaisyhteiskunnassa.

NAPAn on tuotava esiin arktiset näkökulmat pohjoismaisessa kulttuuriyhteistyössä ja Pohjolassa ja toimia arktisen kulttuuriyhteistyön pohjoismaisena äänenä.

Strategisen mandaatin tavoitteet konkretisoidaan vuosibudjetin tulostavoitteissa ja ohjauskirjeessä.

Ahvenanmaan Pohjola-instituutin (NIPÅ) strateginen mandaatti 2021–2024

Tämä strateginen mandaatti on osa Pohjoismaiden ministerineuvoston kulttuuripoliittista yhteistyöohjelmaa 2021–2024, josta MR-K päätti 1. joulukuuta 2020.

Taiteen ja kulttuurin avulla ihmiset voivat oppia tuntemaan, ymmärtämään ja lähestymään toisia maita, niiden asukkaita ja yhteiskuntia. Jotta Pohjolasta tulisi integroitunut alue, tarvitaan foorumeja, jotka antavat pysyvän ja pitkäaikaisen mahdollisuuden luoda kontakteja ihmisten ja maiden välille. Ahvenanmaan Pohjola-instituutti (NIPÅ) on julkisella näkyvyydellään, läsnäolollaan ja suorilla suhteillaan kansalaisyhteiskuntaan tällainen toimija. Näin sillä on strateginen rooli työssä, jolla pyritään kulttuuripoliittisen yhteistyöohjelman ja Pohjoismaiden ministerineuvoston toimintasuunnitelman 2021–2024 tavoitteisiin kohti Pohjoismaiden ministerineuvoston visiota.

NIPÅn tehtävänä on lisätä tietoa ja ymmärrystä taiteen ja kulttuurin roolista kestäväen kehityksen edellytyksinä. Työhön kuuluu muun muassa hyvien esimerkkien antaminen ja välittäminen sekä kannustaminen vihreään kulttuurituotantoon, kulttuurin jakamiseen ja kulutukseen.

Pohjoismaisten taide- ja kulttuuritoimijoiden välisillä tapaamisilla ja vaihdolla edistetään taiteellisen ilmaisun syvenemistä ja uusiutumista, rakennetaan verkostoja ja kartutetaan osaamista, jolla vahvistetaan kulttuurisektorin kilpailukykyä. NIPÅn tehtävänä on edistää ja tukea tällaista vaihtoa kulttuurialalla ja tarjota sille puitteet.

NIPÅn toiminnan tulee heijastaa taide- ja kulttuuri-ilmaisun monimuotoisuutta, olla merkityksellistä ja sen tulee olla myös sekä kulttuuritoimijoiden että suuren yleisön saavutettavissa – iästä, sukupuolesta, kielestä, kulttuurisesta tai etnisestä taustasta, toimintakyvystä, sukupuolisesta suuntautumisesta, uskonnosta, asuinpaikasta tai sosioekonomisista edellytyksistä riippumatta. Sananvapauden, taiteellisen vapauden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon tulee olla laitoksen keskeisiä toimintaperiaatteita ja niiden avulla tulee edistää luottamusta ja yhteenkuuluvuuden tunnetta Pohjolassa.

Lapset ja nuoret ovat laitoksen työssä priorisoitu kohderyhmä. Huomiota kiinnitetään erityisesti lasten ja nuorten oman äänen kuulumiseen, heidän aloitteisiinsa ja luomisvoimaansa pohjoismaisessa yhteistyössä. Lasten ja nuorten omat edellytykset huomioiden NIPÅn tehtävänä on stimuloida lasten ja nuorten uteliaisuutta ja lisätä heidän tietojaan muiden pohjoismaiden kulttuureista, kielistä ja yhteiskunnista.

NIPÅn tehtävänä on tukea pohjoismaisen yhteistyön asemaa merkittävänä ja luonnollisena osana Ahvenanmaan kulttuurielämää ja tarvittavilta osin ahvenanmaalaista kansalaisyhteiskuntaa. Tiiviit yhteydet ahvenanmaalaiseen yhteiskuntaan lisäävät kiinnostusta ja sitoutumista pohjoismaiseen yhteistyöhön.

Strategisen mandaatin tavoitteet konkretisoidaan vuosibudjetin tulostavoitteissa ja ohjauskirjeessä.

Pohjoismaisen kulttuuripisteen (NKK) strateginen mandaatti 2021–2024

Tämä strateginen mandaatti on osa Pohjoismaiden ministerineuvoston kulttuuripoliittista yhteistyöohjelmaa 2021–2024, josta MR-K päätti 1. joulukuuta 2020.

Taiteen ja kulttuurin avulla ihmiset voivat oppia tuntemaan, ymmärtämään ja lähestymään toisia maita, niiden asukkaita ja yhteiskuntia. Jotta Pohjolasta tulisi integroitunut alue, tarvitaan foorumeja, jotka antavat pysyvän ja pitkäaikaisen mahdollisuuden luoda kontakteja ihmisten ja maiden välille. Pohjoismainen kulttuuripiste (NKK) on julkisella näkyvyydellään, läsnäolollaan ja suorilla suhteillaan kansalaisyhteiskuntaan tällainen toimija. Näin sillä on strateginen rooli työssä, jolla pyritään kulttuuripoliittisen yhteistyöohjelman ja Pohjoismaiden ministerineuvoston toimintasuunnitelman 2021–2024 tavoitteisiin kohti Pohjoismaiden ministerineuvoston visiota.

Pohjoismaisen kulttuuripisteen tehtävänä on lisätä tietoa ja ymmärrystä taiteen ja kulttuurin roolista kestävän kehityksen edellytyksinä. Työhön kuuluu muun muassa hyvien esimerkkien antaminen ja välittäminen sekä kannustaminen vihreään kulttuurituotantoon, kulttuurin jakamiseen ja kulutukseen.

Pohjoismaisten taide- ja kulttuuritoimijoiden välisillä tapaamisilla ja vaihdolla edistetään taiteellisen ilmaisun syvenemistä ja uusiutumista, rakennetaan verkostoja ja kartutetaan osaamista, jolla vahvistetaan kulttuurisektorin kilpailukykyä. Pohjoismaisen kulttuuripisteen tehtävänä on edistää ja tukea tällaista vaihtoa kulttuurialalla ja tarjota sille puitteet.

Pohjoismaisen kulttuuripisteen toiminnan tulee heijastaa taide- ja kulttuuri-ilmaisun monimuotoisuutta, olla merkityksellistä ja sen tulee myös olla sekä kulttuuritoimijoiden että suuren yleisön saavutettavissa – iästä, sukupuolesta, kielestä, kulttuurisesta tai etnisestä taustasta, toimintakyvystä, sukupuolisesta suuntautumisesta, uskonnosta, asuinpaikasta tai sosioekonomisista edellytyksistä riippumatta. Sananvapauden, taiteellisen vapauden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon tulee olla laitoksen keskeisiä toimintaperiaatteita ja niiden avulla tulee edistää luottamusta ja yhteenkuuluvuuden tunnetta Pohjolassa.

Lapset ja nuoret ovat laitoksen työssä priorisoitu kohderyhmä. Huomiota kiinnitetään erityisesti lasten ja nuorten oman äänen kuulumiseen, heidän aloitteisiinsa ja luomisvoimaansa pohjoismaisessa yhteistyössä. Lasten ja nuorten omat edellytykset huomioiden Pohjoismaisen kulttuuripisteen tehtävänä on stimuloida lasten ja nuorten uteliaisuutta ja lisätä heidän tietojaan muiden pohjoismaiden kulttuureista, kielistä ja yhteiskunnista.

Pohjoismainen kulttuuripiste hallinnoi Pohjoismaiden ministerineuvoston tukiohjelmia ja edistää näiden avulla Pohjoismaiden ja Baltian maiden kulttuuriyhteistyön jatkuvaa uudistumista.

Strategisen mandaatin tavoitteet konkretisoidaan vuosibudjetin tulostavoitteissa ja ohjauskirjeessä.

Tietoa julkaisusta

Taide ja kulttuuri – kestävän kehityksen vauhdittajat pohjolassa Kulttuuripoliittinen yhteistyöohjelma 2021–2024

PolitikNord: 2021:706

ISBN 978-92-893-6887-2 (PDF)

ISBN 978-92-893-6888-9 (ONLINE)

<http://doi.org/10.6027/politknord2021-706>

© Pohjoismaiden ministerineuvosto 2021

Ulkoasu: Mette Agger Tang

Kannen kuvitus: Linda Bondestam, kuvitus antologiasta "På tværs af Norden"

Esipuheen kuvitus: Enno Hallek ja Åke Pallarp, Sateenkaaret Tukholman Stadionin metroasemalla (1973), kuva: Unsplash

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjoismainen yhteistyö on yksi maailman laajimmista alueellisista yhteistyömuodoista. Yhteistyön piiriin kuuluvat Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi ja Tanska sekä Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti.

Pohjoismaista yhteistyötä tehdään politiikan, talouden ja kulttuurin aloilla tärkeänä osana eurooppalaista ja kansainvälistä yhteistyötä. Pohjoismaisen yhteisön tavoitteena on vahva Pohjola vahvassa Euroopassa.

Pohjoismainen yhteistyö pyrkii vahvistamaan pohjoismaisia ja alueellisia etuja ja arvoja globaalissa maailmassa. Maiden yhteiset arvot lujittavat osaltaan Pohjolan asemaa yhtenä maailman innovatiivisimmista ja kilpailukykyisimmistä alueista.

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Nordens Hus

Ved Stranden 18

DK-1061 Kööpenhamina

Lisää pohjoismaisia julkaisuja on luettavissa osoitteessa www.norden.org/fi/julkaisut

Yhteistyöohjelma ja *Visio 2030:n* välinen yhteys

Pohjoismaiden ministerineuvoston kaiken toiminnan tulee edistää visiota, jonka mukaan Pohjolasta tulee maailman kestävin ja integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä. Yhteistyöohjelmassa kuvataan, miten sektori työskentelee kolmen strategisen painopistealueen parissa ja edistää toimintasuunnitelman 2021–2024 kahtatoista tavoitetta *Visio 2030:n* toteuttamiseksi.

→ [Toimintasuunnitelma ja muut yhteistyöohjelmat \(norden.org\)](https://norden.org)